Національні особливості полювання за мисливськими угіддями.

Мисливство, як жодна інша галузь економіки, спричинює соціальні конфлікти. По різні сторони знаходяться дві соціальні верстви: мисливці, які зазвичай є елітою суспільства, і селяни, які стоять нижче у суспільній ієрархії, але на землях яких проводяться полювання. Для вирішення соціальних проблем мисливства потрібно, щоб мисливсько-господарське законодавство вирішувало не лише аспекти, що стосуються правового регулювання добування мисливських тварин чи процедури проведення полювання, а й урівноважувало інтереси мисливців, сільських громад та власників земельних ділянок, на яких проводяться полювання.

Як свідчать публікації у пресі, особливе соціальне невдоволення викликає безоплатне, без погодження із місцевою громадою надання в користування мисливських угідь. При аналізі проблеми бачимо, що географія конфліктів поширюється на всю країну. Очолює статистику конфліктів питання непрозорого надання у користування мисливських угідь, адже ліси залишились чи не єдиним багатством, яке ще не встигли покласти до своїх приватних кишень українські спритники. У разі їх «прихватизації» існує ризик заборони простим смертним вільно збирати тут гриби та ягоди.

Проти приватного володіння природними ресурсами, а це небагато - немало 24 тисяч гектарів мисливських угідь, на Полтавщині виступають депутати від комуністичної та соціалістичної фракції Полтавської обласної ради, керуючись ідеологічними засадами.

За свідченнями депутата Волинської обласної ради, секретаря постійної комісії з питань екології та раціонального використання природних ресурсів Олександра Пирожука, існує певна схема надання у користування мисливських угідь у Волинській області**: «С**першу новоявлені «волинські лозинські» домовляються з «рішалами» від влади, де саме й скільки угідь вони хочуть узяти собі для майбутніх «королівських полювань», потім домовляються з лобістами в облраді за «ціну питання» – і на сесію вноситься проект рішення про те, що якесь державне мисливське господарство раптом відмовляється від

користування частиною своїх угідь на користь приватної чи комерційної структури. Тут же, наступним проектом сесійного рішення пропонується передати ці угіддя заздалегідь визначеному новому власнику.

Відсутність прописаного механізму отримання мисливських угідь у користування використовується політичною верхівкою. Можна лише погодитись з думкою багатьох експертів, що українська мисливська система, підлаштована під потреби багатіїв, охочих постріляти без зайвих очей та правил, призводить до руйнування мисливської інфраструктури, зникнення звірів та до феодалізації країни. Жодне мисливське господарство за часів незалежності України не було чесно надане в користування. Хабарі по 15 тис. доларів за 1 тис. га., йдуть в кишеню керівництва лісгоспу, а інша частина – дотичним інстанціям.

Відповідно, на даний час найкращі мисливські угіддя розібрали чиновники від влади. Серед власників великих приватних мисливських господарств в Україні є такі відомі особи, як Олександр Волков - екс-народний депутат (Полтавській область), Дмитро Шенцев- народний депутат (ПР) (Мисливське господарство «Гай», Харківська область площа 17,5-50 тис. га), Микола Рудьковський – екс-міністр транспорту і зв'язку (ТзОВ «Оксамит Сервіс», Кагарлицький район Київської області, площа 35 тис. га), Нестор Шуфрич – екс-міністр з надзвичайних ситуацій (мисливське господарство «Кремінка», Закарпаття, площа 30 тис. га.), Віктор Лозинський–екс-народний депутат (мисливське господарство «Голованівське», Кіровоградська область, площа 26,4 тис. га) і ін.

Крим перетворюється на елітний мисливський клуб, а мисливські угіддя Криму надаються у користування заможним людям або іноземцям. Більше того, конкуренція іноді переходить у фізичне протистояння. В українському суспільстві виробився специфічний феномен страху перед тим, як черговий олігарх хоче взяти в користування мисливські угіддя біля місця проживання простого населення. Адже вершиною цинізму було вбивство чинним народним депутатом України В.Лозинським селянина, який зайшов на його мисливські угіддя. Більше того, у нардепа забрали мисливські угіддя не за вбивство

людини, а за непогодження з землевласниками права на ведення мисливського господарства. Надання мисливських угідь в користування на конкурсній основі і виключно через аукціон прижилось практично у всіх країнах Європи, навіть у Росії, але не в Україні. Непрозоре надання в користування мисливських угідь збурює думку місцевого населення на Прикарпатті, як це на даний час відбувається на Косівщині, Коломийщині. Для залагодження конфліктів залучаються депутати обласної ради та обласна державна адміністрація.

Соціальна невдоволеність у мисливців виплескується на вулицю, що проявляється в публічних акціях, а саме: у пікетуванні органів державної влади та органів місцевого самоврядування, як це сталось у Львові 10 квітня 2012 року. Причиною невдоволення стала можливість передачі мисливських угідь Львівського «Лісівника» у приватні руки. Гасло, під яким відбувається дана акція – «Мисливці – люди зі зброєю в руках», говорить про серйозну налаштованість її учасників захищати свої мисливські угіддя. Слід відзначити, що пікетувальники добились своїх вимог і місцевій громаді мисливців надали в користування мисливські угіддя ще на 15 років.

Вимоги мисливського законодавства України «Про мисливське господарство та полювання» щодо погодження з усіма власниками або користувачами земельних ділянок права ведення мисливського господарства практично неможливо виконати через велику кількість землевласників. А невиконання цієї вимоги грубо порушує, на думку прокуратури, інтереси власників земельних паїв та місцевих жителів. Крім того, заручниками недосконалого мисливського законодавства стають самі ж власники мисливських господарств. Крім того, для отримання мисливських угідь в користування часто доходить до фальсифікації документів на найвищому державному рівні. Так, на Львівщині, в ході перевірки були встановлені факти незаконного (шляхом підробки документів, дозволів) заволодіння лісовими угіддями Карпатського регіону Львівської області площею біля 50 тис. гектарів мисливськими господарствами "Вепр", "Зубр" та "Екобескид" в Старосамбірському і Мостиському районах.

Не працює і норма щодо оплати за користування мисливськими угіддями. На даний час ні кишеня власники земельних ділянок, ні державний бюджет в Україні з цього роду платежів не поповнюються. Мисливські господарства на сьогоднішній день фактично безкоштовно користуються сервітутами на право ведення мисливського господарства, але й ця обставина не стимулює до ефективного ведення мисливського господарства. Практично всі мисливські господарства країни - збиткові, а в середньому по Україні окупність складає лише 50%. А однією із вимог європейських принципів господарювання у галузі мисливського господарства є його прибутковість. У мисливстві спостерігається своєрідний український економічний «феномен», коли на протязі десятиліть мисливське господарство є збитковим і не банкрутіє. Крім того, жоден із «банкрутів» добровільно не віддає мисливські угіддя, а претендує і в подальшому на надання йому в користування мисливських угідь. Як справедливо вказується у засадах національної екологічної політики в галузі ведення мисливського господарства за 2008 рік, «модель ведення мисливського господарства в Україні, яка збереглася з радянських часів, не відповідає сучасним ринковим відносинам, показує повну неефективність і є гальмом розвитку мисливства в Україні». Слушно відзначає чинний начальник управління мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів Іван Тохтамиш, що « вирішення проблем мисливства полягає в інституційних та законодавчих змінах, які забезпечують функціонування галузі.

Отже, аналіз соціально-економічних та управлінських аспектів мисливства свідчить про те, що на даний час ведення мисливського господарства вносить певну соціальну напругу у суспільстві. До основних причин слід віднести відсутність оплати за користування сервітутами при веденні мисливського господарства; недосконалість мисливського-господарського законодавства, яке можна трактувати в залежності від «місця сидіння»; не виконання у повній мірі органами державної влади та місцевого самоврядування вимог чинного законодавства при наданні в користування мисливських угідь; відсутність ринкового механізму при наданні мисливських угідь.